

AVTALE

(heretter "Avtalen")

Datert 2016-XX-XX

mellom

Birkenes kommune

og

E.ON Wind Norway, Branch of E.ON Wind Norway AB
("E.ON")
(E.ON og Kommunen sammen "Partene")

om

rammeavtale for avbøtende tiltak mv i forbindelse med bygging og drift

av

Oddeheia og Bjelkeberg vindkraftverk
i
Birkenes kommune

1 OM AVTALEN

1.1 AVTALENS BAKGRUNN

E.ON har vurdert muligheten for å gå videre med Oddeheia/Bjelkeberg vindkraftverk (heretter ”**Vindkraftverket**”). E.ON har særlig sett på vindmålingene og tidsplanen for prosjektet samt henvendt oss til NVE.

Basert på de vurderinger som har blitt gjort ser E.ON gode muligheter for å kunne realisere et vindkraftverk på Oddeheia (7 turbiner) og Bjelkeberg (14 turbiner) totalt ca. 21 vindturbiner. Prosjektet er på ca. 85 MW hvilket er innenfor det som det i dag er bekreftet ledig kapasitet til i nettet i Birkenes kommune. Et grovt kostnadsestimat for prosjektet tilsier en investeringskostnad på rundt 940 MNOK.

I forhold til opprinnelige prosjekt på inntil 200 MW, som ble omsøkt i 2013, fremstår nåværende prosjekt, som kun vil være på Oddeheia og Bjelkeberg, som et prosjekt med redusert grunnlag for konflikter. Realisering av et vindkraftverk på Oddeheia/Bjelkeberg vil være et annet prosjekt sammenlignet med det vindkraftverket som ble omsøkt i alle tre planområdene med ca. 58 turbiner og som Birkenes kommune utalte seg om i 2013.

E.ON er klar til å fortsette utviklingen av Oddeheia/Bjelkeberg og et avklart forhold til Birkenes kommune tilknyttet avbøtende og kompensierende tiltak er da viktig.

Vindkraftverket vil, dersom det etableres, bidra til lokal og regional verdiskapning. E.ON ønsker å legge til rette for lokalt og regionalt næringsliv sammen med Birkenes Næringsforum skal få best mulig uttelling av de muligheter denne utbyggingen og driften kan medføre.

1.2 AVTALENS FORMÅL

Avtalen (heretter ”**Avtalen**”) har til hensikt å legge til rette for samarbeid, involvering og hensyntagende til lokale samfunnsinteresser som Birkenes kommune forvalter i forbindelse med planlegging, bygging og drift av Vindkraftverket, og derigjennom sikre forutsigbarhet og positive ringvirkninger av vindkraftverket for både utbygger og lokalsamfunn.

Den har videre et formål om å sikre rimelige og relevante avbøtende tiltak for de negative virkninger bygging og drift av Vindkraftverket kan ha på de interesser Birkenes kommune forvalter.

1.3 KOMMUNENS MYNDIGHET

Avtalen legger ikke føringer, begrensninger, forpliktelser eller på annen måte binder Kommunen til å utøve sin myndighet på en bestemt måte. Kommunen vil og skal stå helt fritt med hensyn til sin avgjørelse om den vil avgi en positiv eller negativ høringsuttalelse i forbindelse med konsesjonsprosessen.

1.4 FORUTSETNINGER

De rettigheter og plikter som følger av Avtalen er betinget av at E.ON får konsesjon til bygging og drift av Vindkraftverket og at E.ON beslutter og igangsetter bygging og drift av Vindkraftverket.

2 TILRETTELEGGING FOR LOKALT NÆRINGSLIV

2.1 Bruk av lokale leverandører

E.ON skal legge til rette for at lokale leverandører kan delta i konkurranse om oppdrag i forbindelse med byggingen og driften av Vindkraftverket, herunder avholde møter for lokale og regionale leverandører for å informere om Vindkraftverkets byggeprosess og om behov for leveranser. E.ON forplikter seg gjennom denne avtale å holde minst fire ytterligere møter for å sikre at lokale leverandører og næringsliv er oppdatert og informert om prosjektet. Tidspunkt for møtene vil avtales i dialog med Birkenes kommune og Birkenes næringsforum.

3B-Fibreglass er en hjørnestensbedrift på Birkeland og en anerkjent leverandør til vindmølleblader. 3B har idag 30 % markedsandel i Europa. I det tilfelle 3B-Fibreglass har aktuelle turbinleverandører som kunde ved E.ONs innkjøp av turbiner, vil E.ON i dialog med aktuelle turbinleverandører, skal E.ON legge rette for at 3Bs produkter vil kunne bli anvendt i vindmøllebladene i vindkraftverket.

E.ON skal legge til rette for store leverandører til å bruke lokale underleverandører i forbindelse med anbudsprosessen.

E.On vil bidra i Prosjekt Vindmuligheter i samarbeid med Birkenes Næringsforum, Birkenes Kommune og andre bidragsyttere, Målet i prosjektet er å få størst mulig positive ringvirkninger av forberedelsen til byggingen, byggingen- og driften av Vindkraftverket. E.ON og Birkenes Næringsforum har inngått en egen rammeavtale for Prosjekt Vindmuligheter.

E.ON vil ha behov for levering av mat og drikke, hospitering og overnatting til anleggsområde under byggefasen og driftsfasen. E.ON forplikter seg til å kjøpe dette fra lokale leverandører forutsatt at de klarer å dekke behovet på en hensiktsmessig måte til en akseptabel kvalitet og prisforhold.

3 AVBØTENDE OG KOMPENSERENDE TILTAK

3.1 Generelt om avbøtende og kompensereende tiltak

E.ON definerer et avbøtende tiltak som et tiltak som avbøter en negativ konsekvens/ulempe som vindkraftverket påfører samfunnet/omgivelsen hvis prosjektet blir realisert. Et kompensereende tiltak definerer E.ON videre som et tiltak som ikke fullt ut avbøter den negative konsekvensen/ulempen som prosjektet påfører, men som likevel reduserer den negative konsekvensen/ulempen. Tiltakene som er beskrevet nedenfor og/eller ytterligere tiltak som kan bli aktuelle, må kunne falle inn under disse definisjoner for å kvalifisere som avbøtende/kompensereende tiltak.

Som en del av NVE sin konsesjonsbehandling er det gjennomført en konsekvensutredning. Som for de fleste vindkraftverk vil visuelle virkninger, støy, skyggekast, påvirkning på natur- og kulturmiljø, samt friluftsliv være noen av de viktigste negative konsekvenser som et vindkraftverk på Oddeheia og Bjelkeberg vil kunne medføre. Andre negative konsekvenser kan være knyttet til økt trafikk i anleggsfasen. Det er naturlig at avbøtende/kompensereende tiltak primært rettes mot disse negative konsekvenser og andre konsekvenser som omtales i konsekvensutredningen. Som regel er de fleste negative konsekvenser knyttet til fysisk nærhet til prosjektet. Avstanden til planområdet og de fysiske inngrepene som planlegges i form av vindturbiner, veier, og elkrafts installasjoner etc., vil derfor som regel være viktig for å sikre relevante avbøtende tiltak.

I dialog med Birkenes kommune har det som blir beskrevet nedenfor, kommet frem konkrete forslag om tiltak. Partene er enige om å konkretisere disse forslagene ytterligere gjennom en felles prosess som involverer allmenheten etter at prosjektet eventuelt blir gitt konsesjon fra NVE. Avbøtende tiltak som går utenfor det som blir beskrevet nedenfor kan også være aktuelt.

E.ON er innstilt på å finansiere slike tiltak innenfor den økonomiske rammen som er presentert nedenfor, som en del av en realisering av prosjektet.

3.2 Forslag om avbøtende og kompenserende tiltak

3.2.1 Tiltak ved Senumstad

Senumstad er lokalisert rett øst for Bjelkeberg planområde, og rett sør for Oddeheia planområde. I følge konsekvensutredningen kan området rundt Senumstad bli berørt av, blant annet støy, skyggekast og visuelle virkninger fra vindkraftverket. I tillegg vil de to områdene og det friluftsliv som i dag finnes i områdene bli direkte påvirket av vindkraftverket. I nærområdet til Senumstad ligger også friluftsliv/reiselivs områder som Tovdalselva og Rislåknuten. Avbøtende/kompenserende tiltak som Birkenes kommune mener kan være aktuelle er;

Kompenserende tiltak for støy	Støy fra vindturbiner har vært et viktig tema i konsesjonsbehandlingen. E.ON vil overholde alle retningslinjer om støy som NVE faststiller i en eventuell konsesjon for Oddeheia/Bjelkeberg vindkraftverk. Hvis grenseverdien for støy likevel skulle overstiges, og eller at støyen oppleves som utilbørlig skal det utføres avbøtende/kompenserende tiltak i berørte områder. E.ON og kommunen er enige om at kommunen tar ansvaret for å velge ut tiltak, utførelse av tiltak og geografisk fordeling av tiltakene i kommunen.	Estimert og maksimum 2 500 000 kroner
--------------------------------------	---	---------------------------------------

3.2.2 Tiltak ved Herefoss

Søre Herefoss er lokalisert ca. 2 km nordøst fra Oddeheia planområde. I følge konsekvensutredningen kan området rundt Søre Herefoss bli berørt av, støy, skyggekast og visuelle virkninger fra vindkraftverket. Nordøst for Søre Herefoss ligger friluftsområdet Toplandsheia. Et vindkraftverk på Oddeheia og Bjelkeberg vil kunne synes godt fra Toplandsheia. Avbøtende/kompenserende tiltak som Birkenes kommune mener kan være aktuelle er;

Tiltak	Kommentar	Kostnad
Sti langs Herefossfjorden.	I forbindelse med LISA-prosjektet var det planer om å lage en sti langs Herefossfjorden. Hensikten er å sikre området er godt tilgjengelig for allmennheten og fortsatt attraktivt etter byggingen av vindkraftverket.	Estimert og maksimum 800 000 kroner
Kompenserende tiltak ved Toplandsheia skiområde	Bygge varmestue med kiosk, wc og smørekrok. Solceller kan gi nødvendig lys til varmestue og lysløype på Toplandsheia. Slike tiltak vil bidra til aktivitet etter at vindkraftverket er etablert..	Estimert og maksimum 1 700 000 kroner

3.2.3 Tiltak ved Tovdalselva

Tovdalsvassdraget består av to hovedgreiner i øvre del; Tovdalselva og Uldalsgreina. Tovdalselva har sitt utspring i grensetraktene mellom Straume og Setesdal og Fyresdal, og renner ut i havet ved Topdalsfjorden nær Kristiansand. Vassdraget har en lengde på ca. 12 mil. Tovdalsvassdraget har stor betydning for regionen og for innbyggere i Birkenes kommune som natur- og friluftsområde.

I forbindelse med etablering av Vindkraftverk, som påvirker opplevelsen langs Tovdalsvassdraget er det ønskelig med avbøtende tiltak som styrkes Tovdalsvassdraget som natur- og friluftsområde for kommunens og regionens innbyggere.

Tovdalselva renner i dalen rett øst for Oddeheia og Bjelkeberg planområde Området der Tovdalselva passerer nært det planlagte vindkraftverket vil kunne bli påvirket visuelt og av støy fra vindturbinene. Dette vil kunne påvirke opplevelsen og aktiviteter tilknyttet vassdraget negativt. Som flere andre vassdrag i Aust Agder er Tovdalselva påvirket av forsuring. Den sura berggrunnen i området gjør at utbyggingsprosjekter kan lede til sur avrenning fra anleggsvirksomhet der knust stein kommer i kontakt med nedbør som ender opp i sjøer og vassdrag. Dette er en problematikk som har vært diskutert ved tidligere større utbyggingsprosjekter i regionen som for eksempel utbyggingen av E-18.

Avbøtende/kompenserende tiltak som Birkenes kommune mener kan være aktuelle er;

Tiltak	Kommentar	Kostnad
Utrede muligheter i og rundt elva som naturfriluft og næringsområde.	Det er viktig at utvikling av Tovdalsvassdraget gjøres med et langsiktig fokus, og med alle berørte parter involvert. Prosessen må gjennomføres basert på kunnskap om vassdragets potensiale og gjennom en god dialog.	Estimert og maksimum 200 000 kroner
Kalking og grusing av bekker i lokalområdet, rundt Vindkraftverket.	Kalking og grusing av bekker rundt vindkraftverket vil være et avbøtende tiltak som sikrer at vindkraftverket ikke medfører ytterligere forsuring av Tovdalselva.	Estimert og maksimum 1 000 000 kroner

3.2.4 Tiltak i Birkeland

Omsøkt adkomstveg inn til Oddeheia og Bjelkeberg er basert på at transportene til vindkraftverket må gå gjennom Birkeland sentrum(Strøget). Perioden da prosjektet blir realisert vil kunne medføre en vesentlig økning av tung trafikk gjennom Birkeland. E.ON vil i dialog med Birkenes kommune identifisere tiltak som øker trafikksikkerheten i passasjen gjennom Birkeland sentrum.

E.ON er innstilt på å finansiere avbøtende/kompenserende tiltak som går på å bedre trafikksikkerheten i Birkeland inntil 2 000 000 kroner.

3.3 Nærmere om veier og parkeringsplasser

E.ON vil holde veier inn i planområdet og til utvalgte utsiktspunkter i planområdet åpne i tillegg til å anlegge parkeringsplasser så langt E.ON klarer å innhente nødvendige samtykker fra grunneiere og offentlige instanser. Inne i planområdene vil primært oppstillingsplasser og andre områder som blir satt i stand gjennom anleggsfasen kunne brukes som parkeringsplasser i driftsfasen.

3.4 Endelig konkretisering av tiltak – disponering av midler

Konkret disponering av kompensasjonen må diskuteres mellom E.ON, kommunen, eventuelle idrettslag og foreninger foruten grunneiere som berøres. Kommunen og E.ON bestemmer til slutt hvilke konkrete tiltak som skal gjennomføres og deres utforming, herunder om tiltaket vil kreve kommunal saksbehandling. Tiltak gjennomføres etter at bygging er igangsatt, med mindre annet avtales særskilt med E.ON.

4 LOKALT DRIFTSKONTOR OG UTDANNINGSTILTAK

4.1 Lokalt driftskontor – «Innovasjonshuset»

En full utbygging av Vindkraftverket, slik det er planlagt i dag, vil medføre behov for å etablere et driftskontor i nærheten av Vindkraftverket som vil sysselsette omkring 4 til 6 personer. E.ON er innstilt på å garantere for at det bygges et nytt driftsbygg i Birkenes kommune.

E.ON er positivt innstilt til at dette bygg kan bygges i tre og at det bygges av lokalt tømmer. Driftsbygget vil kunne inneholde en møte/konferanse/innovasjons-del. E.ON har gjennomført en grov kostnadsvurdering av driftsbygget som tilser en investeringskostnad på rundt maksimalt 20 MNOK. E.ON er innstilt på en diskusjon rundt hvor dette bygg skal bli bygd i kommunen. E.ON og Birkenes kommune er positive til at dette kan legges til Engesland, forutsatt at Engesland kan levere dette til en optimal og tilfredsstillende løsning.

4.2 Utdanningstiltak

Fornybar energi, herunder vindkraft, er et høyaktuelt tema i dagens samfunn og som opptar E.ON. Det er også et tema som i større grad integreres i og legges vekt på ved undervisningen i skolen.

For å øke kunnskapen og interessen for fornybar energi blant ungdom i kommunen, vil E.ON på forespørsel stille tilgjengelig sin kompetanse, yte informasjon og stille opp i forbindelse med undervisning, konferanser og lignende for elever i grunnskolen og videregående skole med elever fra Birkenes kommune og elever på Folkehøgskolen Sørlandet på Birkeland.

E.ONs bidrag til utdanningstiltak kan blant annet skje gjennom klasseromsundervisning, deltagelse i temadager, utplassering av elever ved arbeidslivsdager og omvisning på Vindkraftverket. De konkrete former for bidrag forutsettes nærmere avtalt mellom E.ON, Kommunen og fylkeskommune.

I Vindkraftverkets driftslokale/«Innovasjonshuset» skal E.ON anlegge et lokalt utdannelsessenter for vindkraft rettet mot offentligheten generelt, men først og fremst skoleklasser. E.ON dekker kostnadene til dette utdannelsessenteret, herunder lokalet, løpende drift, informasjon om vindkraft og guidede turer i Vindkraftverket.

5 MTA/ /DETALJPLANLEGGING AV PROSJEKTET

Konsesjonen som eventuelt blir gitt fra NVE og OED gir E.ON rett til å bygge vindkraft i området innenfor de rammene som konsesjonen omfatter. MTA/detaljplanen beskriver mer detaljert hvordan anlegget vil se ut og hvordan det vil bli bygget. Temaer som støy, skyggekast og visuell påvirkning vil bli håndtert i MTA/detaljplanen med oppdaterte beregninger og visualiseringer.

E.ON vil som utgangspunkt forholde seg til gjeldende retningslinjer for støy og skyggekast da det gjelder påvirkning på omkringliggende bebyggelse. Dersom det viser seg nødvendig for realiserbarheten av prosjektet kan det bli aktuelt med avbøtende tiltak som kan være minnelige avtaler med eiere av fritidsboliger rundt området. Slike avtaler vil bare bli inngått hvis enighet oppnås med eiere. Hvis enighet ikke blir oppnådd vil E.ON ikke bruke ekspropriasjon av hytter

MTA/detaljplanen må godkjennes av NVE før E.ON kan realisere prosjektet.

Etter at prosjektet har fått konsesjon fra NVE vil E.ON, sammen med Birkenes kommune opprette en samrådsgruppe. Samrådsgruppen er det fora der kommunen og lokale interesser får mulighet å komme med innspill og forslag når prosjektet går inn i en mer detaljert planleggingsfase. Samrådsgruppen vil gis mulighet å komme med innspill da turbiner, vegtraséer, adkomstveger, etc. skal oppdateres og detaljeres. Adkomst inn til de to planområdene vil være et av temaene som vil bli drøftet gjennom samrådsprosessen. E.ON kan bekrefte at det ikke vil være aktuelt med en

adkomstveg som går igjennom det som tidligere var omsøkt som planområde for Storehei. Adkomst fra FV 252 der den går langs Oggevann vil ikke være aktuelt.

E.ON ser for seg at minst tre samrådsmøter vil bli gjennomført gjennom MTA og detaljplanprosessen, som er planlagt å starte i 2017. Etter at disse møter er gjennomført, og MTA og detaljplan er sendt inn til NVE, blir den omsøkte planen sendt på høring. Berørte parter som kommunen, grunneiere og andre lokale interesser vil da igjen gis mulighet til å komme med innspill. Opplegget med minst tre samrådsmøter og etterfølgende høring vil sikre at Birkenes kommune og andre lokale interesser har gode muligheter til å påvirke prosjektets endelige utforming etter at konsesjonen er gitt.

Deltagerne i samrådgruppa vil være representanter fra kommunen, grunneiere, samt andre lokale og regionale interesser som blir berørt av prosjektet. Det vil være Birkenes kommune som utarbeider forslaget til deltagere i samrådsgruppen.

6 EIENDOMSSKATT

E.ON vil betale eiendomsskatt til Birkenes kommune etter gjeldende lover og regler.

7 LÆRLINGER

E.ON vil legge til rette for lærlinger både under utbygging og drift av Vindkraftverket

8 ADMINISTRASJONSKOSTNADER

E.ON vil dekke Birkenes kommunes administrasjonskostnader i forbindelse med Vindkraftverket,, men E.On forbeholder seg retten til å motta en del av budsjettet i god tid på forhånd.

Kostnader til juridisk bistand for kommunen i forbindelse med Vindkraftverket dekkes av E.ON etter en forut godkjent estimat.

9 OVERDRAGELSE

E.ON kan overdra sine rettigheter og forpliktelser i henhold til denne Avtalen til et utbyggingsselskap som måtte opprettes for å forestå utbyggingen og drift av Vindkraftverket eller annet selskap i E.ON-konsernet.

E-ON og dets rettsetterfølgere kan ikke overdra hele eller deler av prosjektet til et annet selskap uten at ny eier trer inn i denne avtale.

10 VARIGHET, FORLENGELSE OG BORTFALL

Denne Avtalen gjelder for Vindkraftverkets konsesjonsperiode med de forutsetninger som nevnt i Avtalens punkt 1.4 om beslutning og igangsettelse av bygging og drift av Vindkraftverket.

Dersom det ved utløpet av konsesjonsperioden søkes om fornyet konsesjon til Vindkraftanlegget, skal Partene forhandle om ny avtale.

Denne Avtalen bortfaller fra det tidspunkt konsesjonen til Vindkraftverket opphører eller Vindkraftverket legges ned.

11 NEDLEGGELSE

En eventuell nedleggelse av Vindkraftverket skal skje i henhold til vilkår og krav fastsatt av konsesjonsmyndigheten.

12 TVISTER

Tvister i tilknytning til denne Avtalen skal søkes løst mellom Partene ved forhandlinger.

Dersom forhandlinger ikke fører frem kan tvisten anlegges for de ordinære domstoler ved Kommunens verneting.

13 INDEKSREGULERING

De avtalte beløpene tilsvarer kroneverdi pr. 1. december 2016, og beløpet skal indeksjusteres på utbetalingstidspunktet i henhold til ordinær konsumprisindeks.

14 SIGNATURER

Denne Avtalen er undertegnet i to - 2 – eksemplarer, hvorav hver av partene beholder hvert sitt eksemplar.

_____ den _____ 2016

For Birkenes kommune

For Birkenes kommune

[navn]
[stilling]

[navn]
[stilling]

For E.ON Wind Norway,
Branch of E.ON Wind Norway AB

For E.ON Wind Norway,
Branch of E.ON Wind Norway AB

[navn]
[stilling]

[navn]
[stilling]